

โครงการการจัดทำรายงานและร่างกฎหมาย (RAPPORTEUR)

คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดทำข้อเสนอ การแยกกฎหมายพาณิชย์ออกจากกฎหมายแพ่ง

หลักการและเหตุผล

ด้วยคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมายมีคำสั่งที่ 1/2547 แต่งตั้งให้นายจรัญ ภักดีธนากุล เลขาธิการประธานศาลฎีกา เป็นผู้รับผิดชอบศึกษา เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงรูปแบบ จัดทำรายงาน เพื่อจัดให้มีศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษเฉพาะคดีพาณิชย์ก่อนที่จะดำเนินการแยกประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยอาจใช้วิธีการจัดศาลพาณิชย์เป็นเอกเทศต่างหากหรือจัดระบบการพิจารณาพิพากษาคดีพาณิชย์โดยให้ใช้ระบบศาลล้มละลาย หรือรวมคดีพาณิชย์เข้ากับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ จัดให้มีผู้พิพากษาสมทบจากภาคเอกชนในสัดส่วน 2:1 เช่นเดียวกับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ โดยจัดประชุมระดมรับฟังความคิดเห็นและศึกษาข้อมูลจากต่างประเทศ และเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อนำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาทางกฎหมาย

ต่อมาคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมายมีคำสั่งที่ 1/2548 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2548 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและบุคคลเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่คณะกรรมการในการปรับปรุงกฎหมายและพัฒนากฎหมาย ในส่วนของคณะกรรมการคณะที่ 8 คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดทำข้อเสนอการแยกคดีพาณิชย์ออกจากคดีแพ่ง โดยมีอำนาจหน้าที่ในการศึกษา เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงรูปแบบ และจัดทำรายงานเพื่อจัดให้มีศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษเฉพาะคดีพาณิชย์ก่อนที่จะดำเนินการแยกประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวมถึงจัดประชุมระดมความคิดเห็นและศึกษาข้อมูลจากต่างประเทศ และเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาทางกฎหมาย

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 คณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการรวบรวม ศึกษาวิเคราะห์ ประเด็นข้อกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ พระราชบัญญัติล้มละลาย พระราชบัญญัติศุลกากร พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ประมวลรัษฎากร และกฎหมายประกอบอื่น ๆ โดยที่ผ่านมาคณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการจัดประชุมพิจารณาถ้อยแถลงวิเคราะห์ และสังเคราะห์ประเด็นข้อกฎหมายพาณิชย์ รวม 20 ครั้ง และจัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อระดมความคิดเห็นและประชาพิจารณ์ประเด็นข้อกฎหมายทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวม 4 ครั้ง

ครั้งที่ 1. ...

ครั้งที่ 1 จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ความจำเป็นในการแยกกฎหมายพาณิชย์ออกจากกฎหมายแพ่ง และรูปแบบของกฎหมายที่เหมาะสม เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2548 ณ โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค กรุงเทพฯ

ครั้งที่ 2 จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง แนวทางในการปรับปรุงระบบกฎหมายพาณิชย์และกระบวนการวิธีพิจารณาคดีพาณิชย์ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2548 ณ โรงแรมกะตะธานีภูเก็ตบีช รีสอร์ท จังหวัดภูเก็ต

ครั้งที่ 3 จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง แนวทางในการปรับปรุงระบบกฎหมายพาณิชย์และกระบวนการวิธีพิจารณาคดีพาณิชย์ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2548 ณ โรงแรมเชอราตันเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ครั้งที่ 4 จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง แนวทางในการปรับปรุงระบบกฎหมายพาณิชย์และกระบวนการวิธีพิจารณาคดีพาณิชย์ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2548 ณ โรงแรมสุขโขทัย กรุงเทพฯ จังหวัดกรุงเทพฯ

ทั้งนี้คณะอนุกรรมการฯ ได้นำเสนอรายงานผลการศึกษานโยบายแนวทางการปรับปรุงระบบกฎหมายพาณิชย์และกระบวนการวิธีพิจารณาคดีพาณิชย์ ต่อคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมายแล้ว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดโครงการในการพัฒนากฎหมาย จำนวน 5 ฉบับ ประกอบด้วย

1. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ ปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อพัฒนากฎหมายพาณิชย์ด้านสารบัญญัติ ให้มีหลักพื้นฐานทางกฎหมายพาณิชย์สอดคล้องกับที่ได้เสนอไปในร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและพาณิชย์ พ.ศ. รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางกิจการค้าพาณิชย์ในบรรพ 1 - 3 ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และทางปฏิบัติของผู้ประกอบกิจการค้าพาณิชย์ของไทยในปัจจุบัน

เหตุผล กฎหมายพาณิชย์ด้านสารบัญญัติของไทยได้บัญญัติรวมไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตั้งแต่พ.ศ. 2468 โดยมีได้มีหลักพื้นฐานทางกฎหมายพาณิชย์แยกไว้ให้เห็นถึงความแตกต่างจากกฎหมายแพ่ง ทำให้มีการนำหลักกฎหมายแพ่งมาใช้กับนิติสัมพันธ์ทางพาณิชย์อย่างไม่เหมาะสมในหลายกรณี ทั้งในส่วนของกฎหมายพาณิชย์เฉพาะเรื่องที่บัญญัติไว้ในบรรพ 3 ก็ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและทางปฏิบัติของไทยในปัจจุบันอยู่หลายประการ ทำให้เป็นอุปสรรคข้อขัดข้องแก่ผู้ประกอบการกิจการค้าพาณิชย์ของไทยอย่างยิ่ง สมควรดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเป็นการด่วน

/2.ร่างพระราช...

2. ร่างพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.

หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศขึ้นเป็นการเฉพาะ แยกต่างหากจากสัญญาซื้อขายภายในประเทศตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เหตุผล ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศไว้โดยเฉพาะ ในทางปฏิบัติศาลต้องนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะซื้อขายมาใช้บังคับ ทำให้เกิดข้อขัดข้องหลายประการ สมควรจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศขึ้นเป็นการเฉพาะ

3. ร่างพระราชบัญญัติเลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสต์รีซีท และแสตนด์บายเครดิต พ.ศ.

หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยสัญญาเลตเตอร์ออฟเครดิต สัญญาทรัสต์รีซีท และสัญญาแสตนด์บายเครดิต เป็นการเฉพาะ

เหตุผล ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการทำสัญญาเลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสต์รีซีทและแสตนด์บายเครดิตเป็นการเฉพาะ ในทางปฏิบัติจึงต้องนำหลักกฎหมายแพ่งว่าด้วยนิติกรรมสัญญาทั่วไปมาใช้บังคับ ทำให้เกิดผลที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและไม่ชัดเจนเพียงพอก่อให้เกิดข้อพิพาทในการประกอบกิจการค้าพาณิชย์โดยไม่จำเป็น สมควรจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการนี้ขึ้นเป็นการเฉพาะ

4. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ริง พ.ศ.

หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ริงเป็นการเฉพาะ

เหตุผล โดยที่การประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ริงจะช่วยแก้ข้อขัดข้องในการบริหาร การเรียกเก็บหนี้ และแก้ปัญหาหนี้เสีย หรือการขาดสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการค้าได้ แต่ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ริงเป็นการเฉพาะ สมควรจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการนี้ขึ้นเป็นการเฉพาะ

5. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอนุพันธ์ทางการเงิน พ.ศ.

หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยอนุพันธ์ทางการเงินเป็นการเฉพาะ

เหตุผล โดยที่ธุรกรรมเกี่ยวกับอนุพันธ์ทางการเงินเป็นธุรกรรมที่ช่วยให้ผู้ประกอบการค้ามีโอกาสใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน แต่ก็เป็นธุรกรรมที่มีความเสี่ยงสูง และปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยอนุพันธ์ทางการเงินเป็นการเฉพาะ ในทางปฏิบัติจึง

/ต้องนำหลัก ...

ต้องนำหลักกฎหมายแพ่งว่าด้วยนิติกรรมสัญญาทั่วไปมาใช้บังคับ ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและไม่ชัดเจนเพียงพอ สมควรจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการนี้ขึ้นเป็นการเฉพาะ

โครงการการจัดทำรายงานและร่างกฎหมายแยกกฎหมายพาณิชย์ออกจากกฎหมายแพ่ง เป็นงานที่จะดำเนินการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขตลอดจนวิธีดำเนินการเพื่อที่จะให้มีกฎหมายพาณิชย์ที่ทันสมัยแยกออกมาจากกฎหมายแพ่ง เพื่อให้สามารถที่จะตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้ และสนใจในการที่จะให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยโดยอาศัยบทบัญญัติของกฎหมายที่แก้ไขปรับปรุงใหม่เป็นเครื่องมือในการที่จะพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยให้พัฒนายิ่งขึ้นต่อไป และเพื่อให้มีการพัฒนากระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีพาณิชย์ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในทางธุรกิจการค้า สามารถที่จะอำนวยความสะดวกทางพาณิชย์ระหว่างผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจอันจะสร้างความเชื่อมั่นและการพัฒนาธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ พระราชบัญญัติเลตเตอร์ออฟเครดิต ทริสตีรีซีท และ แสตนด์บายเครดิต พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ริง พระราชบัญญัติว่าด้วยอนุพันธ์ทางการเงินเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับการแยกกฎหมายพาณิชย์ออกจากกฎหมายแพ่ง ในขอบเขตการใช้กฎหมายบางฉบับ

2. เพื่อจัดทำรายงานการศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมายในขณะนี้ว่าสมควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องในการปรับปรุงกฎหมายในการแยกกฎหมายพาณิชย์ออกจากกฎหมายแพ่ง กรณีที่จำเป็นต้องแก้ไขเบื้องต้น หรือจัดให้มีกฎหมายขึ้นใหม่ตามรายงาน ให้จัดทำร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เสนอมาพร้อมรายงานด้วย

เป้าหมาย

1. ศึกษา แนวทาง วิธีการ รูปแบบ ให้มีศาลชำนาญพิเศษเฉพาะคดีพาณิชย์ รวมถึงศึกษา แนวทาง วิธีการ รูปแบบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีพาณิชย์ เพื่อรองรับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและพาณิชย์ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและพาณิชย์ ในระยะเวลาต่อไป ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

2. ในการแยกกฎหมายพาณิชย์ออกจากกฎหมายแพ่งมีการแยกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.

/ร่างพระราช ...

ร่างพระราชบัญญัติเลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสตรีชี่ท และแสดนด๋บายเครดิต พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติ
การประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ริง พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอนุพันธ์ทางการเงิน พ.ศ.

วิธีการดำเนินการ

1. ตั้งคณะกรรมการศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง รวบรวมเอกสาร ความเห็นของส่วน
ราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อจัดทำรายงานเบื้องต้น หลักการและเหตุผล รูปแบบ
วิธีการ ในการแยกกฎหมายพาณิชย์ออกจากกฎหมายแพ่ง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.
ร่างพระราชบัญญัติเลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสตรีชี่ท และแสดนด๋บายเครดิต พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติ
การประกอบธุรกิจแฟกเตอร์ริง พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอนุพันธ์ทางการเงิน พ.ศ.
จัดทำรายงานเบื้องต้นเพื่อนำเสนอเรื่อง

2. จัดรับฟังความคิดเห็น (PUBLIC HEARING) จำนวน 5 ครั้ง เพื่อนำความ
คิดเห็นมาสรุปข้อปรับปรุงรายงานฉบับเสนอ

3. เก็บข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อตรวจสอบแนวทาง ที่จัดทำ
และนำมาพิสูจน์กรอบทิศทางแนวปฏิบัติที่รายงานนำเสนอ

4. ให้ศาลแยกส่วนผู้พิพากษาให้พิจารณาพิพากษากฎหมายในส่วนพาณิชย์ในแต่ละ
ศาลเป็นการนำร่อง และพัฒนาแผนกคดีพาณิชย์ในศาลฎีกาให้พร้อมที่จะทำหน้าที่พิจารณาคดี
พาณิชย์ตามรูปแบบใหม่ต่อไป

5. จัดประชุมคณะอนุกรรมการ

6. จ้างที่ปรึกษาดำเนินการศึกษาวิเคราะห์วิจัย

7. จ้างเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยปฏิบัติงาน

8. จ้างเหมาบริการงานเช่าครุภัณฑ์สำนักงานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

9. ยกร่างกฎหมายเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมาย

/ขั้นตอนดำเนินการ....

ขั้นตอนดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 จัดประชุมฝ่ายเลขานุการและคณะอนุกรรมการฯ เพื่อกำหนดปฏิทินดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำรายละเอียดโครงการและเสนอขอจัดสรรงบประมาณโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 พร้อมประมาณการค่าใช้จ่าย

ขั้นตอนที่ 3 เสนอแนวคิดเพื่อขออนุมัติงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 4 จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ และคณะทำงานชุดต่าง ๆ เดือนละ 4 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 5 ขออนุมัติจัดจ้างที่ปรึกษาดำเนินการศึกษาวิเคราะห์วิจัย

ขั้นตอนที่ 6 ขออนุมัติจัดจ้างเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยปฏิบัติงานเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการโครงการและปฏิบัติงานตามที่คณะอนุกรรมการฯ มอบหมาย

ขั้นตอนที่ 7 ขออนุมัติจัดจ้างเหมาบริการงานเช่าครุภัณฑ์สำนักงานที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ เครื่องพิมพ์เลเซอร์และเครื่องโทรสาร

ขั้นตอนที่ 8 จัดประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็น (PUBLIC HEARING)

ขั้นตอนที่ 9 จัดประชุมฝ่ายเลขานุการฯ คณะอนุกรรมการฯ เดือนละ 1 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 10 ยกร่างกฎหมาย

ขั้นตอนที่ 11 จัดดำเนินการศาลปาณิชย์ เพื่อใช้ข้อมูลเป็นศาลนาร่อง

ขั้นตอนที่ 12 ปรับปรุงยกร่างกฎหมาย และนำเสนอขอความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 13 ประชุมเสนอร่างกฎหมายต่อคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนา